

Evolutia unui cuplu de personaje Inr-o comedie studiata O scrisoare pierduta - I.L.Caragiale

Introducere

Ion Luca Caragiale este unul dintre cei patru mari clasici ai literaturii romane, alaturi de Ion Creanga, Ioan Slavici si Mihai Eminescu. Autor al volumului Momente si schite, precum si al numeroaselor nuvele grupate In fantastice (La hanul lui Manjoala), psihologice (Kir Ianulea, O facile de Pasti) sau realiste (Doua loturi), Caragiale a imbogatit literatura dramatica prin comedii precum O noapte furtunoasa, O scrisoare pierduta, Conu Leunida fata cu rectiunea, D 'ale carnavalului sau prin drama Napasta.

Prima dintre operele enumerate mai sus reprezinta capodopera maestrului, fiind o comedie de moravuri ce are ca tema prezentarea vietii politice din capitala unui judet de munte, In preajma alegerilor. Comedie de caractere prin multitudinea tipurilor umane ilustrate, comedie politica prin surprinderea reactiilor personajelor aflate In situatii-limita, comedie sentimentala din perspectiva cuplului Zoe-Tipatescu, O scrisoare pierduta reprezinta o opera complexa, o frantura din marea fresca a societatii urbane romanesti din a doua jumatate a secolului al XIX-lea, realizata In operele marelui dramaturg.

Prezentarea unor trasaturi ale comediei, ca specie dramatica

Scrisa pentru a fi pusa In scena, avand un caracter fictiv, fiind impartita In acte, scene si tablouri In care predomina ca modalitati de expunere dialogul si monologul, nuanstate de didascaliile autorului, O scrisoare pierduta este un text dramatic In care se regasesc cele trei elemente definitorii ale comediei: starneste rasul prin satirizarea moravurilor societatii romanesti din a doua jumatate a secolului al XIX-lea, aduce In prim-plan personaje mediocre ca statut social (cetateanul turmentat.) / intelectual (Pristanda) / moral (Zoe , Catavencu , Tipatescu , Trahanache) si are un final fericit (astfel Incat situatia initiala nu este cu nimic afectata, Intrucat conflictul este solutionat printr-o solutie de compromis).

Prezentarea relatiilor dintre cele doua persoane si a statutului lor

Unul dintre cuplurile cu cel mai mare impact In comedia O scrisoare pierduta este cel reprezentat de Zoe si Zaharia Trahanache: ei reprezinta ipostaza familiei ce cultiva valori imorale precum adulterul, minciuna, falsitatea, ipocrizia, tradarea. Stalp al puterii locale, venerabilul presedinte al tuturor "comitetelor si comitiilor", Zaharia Trahanache, are In prefectul stefan Tipatescu nu numai un "prietin", asa cum declara la sfarsitul piesei, ci In primul rand un amant al sotiei, un partener care sa Il Inlocuiasca In timp ce participa la sedintele politice prelungite. Astfel, vorbind despre evolutia cuplului Zaharia-Zoe, vorbim de fapt depre triumphiul conjugal Tipatescu-Trahanache-Joitica.

Cuplul In discutie are o pozitie sociala privilegiata, dublata de un statut politic pe masura. In lista cu

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

"persoane", comicul de intentie este evident In prezentarea celor doi: prin enumerarea tuturor functiilor lui Trahanache, dar si prin desemnarea Zoei prin sintagma "sotia celui de sus", se sanctioneaza abuzul de putere, de pozitie sociala al familiei care, Impreuna cu prefectul Tipatescu, face din capitala judetului de munte propriul fief.

Diferenta de varsta dintre Zoe si Zaharia nu este singulara In comediile lui Caragiale: o situatie similara Intalnim si In O noapte furtunoasa, Intre Veta si jupan Dumitrache. Trahanache ramane un personaj echivoc, interpretarile criticilor osciland Intre a-l numi Incornoratul naiv si usor manevrabil si sotul care de fapt tolereaza adulterul. Ilustrativa In acest sens este Scena a IV-a din Actul I, In care Trahanache li aduce lui Tipatescu la cunostinta santajul lui Catavencu: el relateaza neutru toata Intrevederea cu adversarul politic, facandu-l pe Tipatescu sa creada ca banuieste relatia sa cu Zoe, iar dupa ce savureaza momentul de panica al prefectului, li ofera si alibiul moral al plastografiei. Astfel, In textul comediei exista argumente care sa sustina faptul ca Trahanache nu cunoaste natura relatiei Zoe-Tipatescu, dar si scene care dovedesc contrariul, personajul fiind una dintre enigmele piesei:

Evidentierea trasaturilor personajelor si a procedeelor de caracterizare, prin referire la scene semnificative

Fiind un text dramatic, trasaturile personajelor se evidentiaza mai ales prin analiza unor scene relevante, asadar prin modalitati indirecte. Echilibrul cuplului nu este periclitat de adulter, ci de pericolul de a fi publicata scrisoarea compromitatoare de catre Catavencu. Interesant este ca personajele nu Isi pun deloc problema destramarii cuplului, ci doar pe cea pierderii capitalului de influenta, de putere politica, ceea ce evidentiaza vanitatea si setea de putere a celor doua personaje.

Amenintarea lui Catavencu starneste In ambii nevoia de a Impiedica publicarea biletului intim: voluntara, Zoe apeleaza la serviciile lui Pristanda pentru a-i intermedia o Intalnire cu Catavencu si negociaza In numele lui Trahanache si al partidului acestuia, iar prezidentul, abil_politician, cauta o arma de contrasantaj, convins fiind ca nu exista politician necorupt. Desi caile de a salva reputatia familiei si a partidului sunt diferite, scopul este comun: salvarea imaginii publice si a privilegiilor implicate de pozitia politica.

Actul al patrulea li Infatiseaza pe cei doi membri ai familiei In situatii psihice diferite. Impulsiva si nerabdatoare, Zoe asteapta ca pe ghimpi o veste de la Catavencu si resimte acut pericolul continuarii santajului pe masura ce Agamemnon Dandanache insista In a-i considera pe ea si pe Tipatescu soti si le povesteste situatia similara prin care a ajuns deputat, cu deosebirea ca Isi pastrase arma de santaj politic si pentru urmatoarele alegeri. Ea trece repede de la starea de agitati la cea de jublatie In momentul In care cetateanul turmentat o repune In posesia scrisorii, redevenind stapana pe situatie. La polul opus, Trahanache este imperturbabil In pregatirea serbarii noului ales, dar disimuleaza cu viclenie posesia armei de contrasantaj.

Exprimarea unei opinii asupra relatiei personajelor din perspectiva finalului

Finalul este specific unei comedii: conflictul se rezolva printr-o solutie de compromis, iar situatia din

ultima scena prezinta personajele In relatii identice cu cele din situatia initiala. Astfel, evolutia cuplului Zoe-Zaharia consta practic In evitarea unei situatii compromitatoare, a carei consecinta nu este In niciun caz anularea adulterului, Ingaduit indirect de Trahanache: "Eu n-am prefect, eu am prietin!".

Incheiere

Specific comediei, ambele personaje ilustreaza tipuri umane, dar depasesc totusi schematismul teatrului clasic, fiind individualizate prin comportament, particularitati de limbaj sau nume, dar si prin combinarea elementelor de statut social si psihologic. Zoe este nu numai cocheta si adulterina, ci mai ales femeia voluntara care conduce din culise Intraga viata politica a orasului, manipuland toti barbatii fie prin specularea slabiciunilor afective, fie prin vointa de fier. De asemenea, Trahanache nu este numai Incornoratul si ticaitul, ci mai ales politicoanul abil care prin firea calma si ticul "Ai putintica rabdare!" castiga timp de reactie, intimidandu-si adversarii.

Chiar si la nivelul personajelor, Caragiale este un inovator In literatura romana, rafinand procedeele de realizare a portretelor acestora si marcand o etapa de maturizare a dramaturgiei romanesti.